

Svensk författningssamling

Förordning om ändring i miljötillsynsförordningen (2011:13)

SFS 2020:647

Publicerad
den 27 juni 2020

Utfärdad den 25 juni 2020

Regeringen föreskriver i fråga om miljötillsynsförordningen (2011:13)

dels att rubriken närmast före 1 kap. 28 § ska utgå,

dels att nuvarande 1 kap. 28 § ska betecknas 3 kap. 21 §,

dels att 1 kap. 2, 3, 6–10 a, 11–17, 20 och 21 §§, 2 kap. 1–4, 6, 19, 33 och 35 §§, 3 kap. 2, 15, 17 och den nya 21 §§ och rubrikerna till 2 och 3 kap. ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 19 och 20 §§, och närmast före 3 kap. 19 och 21 §§ nya rubriker av följande lydelse.

1 kap.

2 § Av 2 kap. framgår hur tillsynen fördelas mellan statliga myndigheter och de kommunala nämnderna.

Av 3 kap. framgår vilka statliga myndigheter som ska ge tillsynsvägledning till tillsynsmyndigheterna.

3 §¹ I denna förordning avses med

tillsynsobjekt: en verksamhet, en åtgärd, ett område, ett naturföremål eller en djur- eller växtart som är eller ska vara föremål för tillsyn,

kommunal nämnd: den eller de nämnder som kommunfullmäktige utser att ha ansvar för tillsyn enligt miljöbalken,

tillverkare: den som tillverkar en kemisk produkt, bioteknisk organism eller vara eller som i eget namn förpackar, packar om eller ändrar namn på en kemisk produkt eller en bioteknisk organism,

primärleverantör: en tillverkare som släpper ut en kemisk produkt, bioteknisk organism eller vara på marknaden, den som yrkesmässigt för in en kemisk produkt, bioteknisk organism eller vara till Sverige i syfte att släppa ut den på marknaden och den som yrkesmässigt för ut en kemisk produkt, bioteknisk organism eller vara från Sverige,

släppa ut på marknaden: att tillhandahålla eller göra en kemisk produkt, en bioteknisk organism eller en vara tillgänglig för någon annan, och

läkemedel: substans eller kombination av substanser som är ett läkemedel enligt 2 kap. 1 § läkemedelslagen (2015:315).

I övrigt har ord och uttryck i denna förordning samma betydelse som i 14 kap. 2 §, 15 kap. 1, 2, 5–7 §§ och 26 kap. 1 och 1 a §§ miljöbalken samt 1 kap. 4 § avfallsförordningen (2020:614).

¹ Senaste lydelse 2016:808.

6 § Hos en tillsynsmyndighet ska det finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska avse en tid om tre år. Utredningen ska ses över vid behov och minst en gång varje år.

7 § En tillsynsmyndighet ska föra ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn.

8 § En tillsynsmyndighet ska för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på den behovsutredning som avses i 6 § och det register som avses i 7 §.

Av planen ska det framgå hur myndigheten har tagit hänsyn till den nationella tillsynsstrategin som avses i 3 kap. 19 §.

9 § Av 3 och 8 §§ myndighetsförordningen (2007:515) följer att en tillsynsmyndighet ska bedriva tillsynsarbetet effektivt och att myndigheten ska utveckla personalens kompetens i tillsynsfrågor.

10 § En statlig tillsynsmyndighet ska i den samlade tillsynsplanen beskriva hur myndigheten har avvägt fördelningen av resurser inom och mellan olika ansvarsområden enligt miljöbalken och hur resurserna har anpassats efter det tillsynsbehov som finns.

10 a §² Tillsynsmyndigheten ska med utgångspunkt i myndighetens tillsynsplan upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för varje

1. verksamhet som är tillståndspliktig eller omfattas av ett tillstånd enligt miljöprövningsförordningen (2013:251), om den verksamhetskod som gäller för verksamheten slutar med -i,

2. verksamhet som behandlar avfall, eller

3. yrkesmässig verksamhet

a) som samlar in eller transporterar avfall,

b) som förmedlar avfall för återvinning eller bortskaffande,

c) som handlar med avfall, eller

d) där farligt avfall uppkommer som ett led i den yrkesmässiga verksamheten.

11 §³ För de verksamheter som omfattas av 10 a § ska tillsynsmyndigheten

1. genomföra tillsynsbesök i enlighet med tillsynsprogrammet,

2. efter ett tillsynsbesök genomföra ett nytt besök inom sex månader, om myndigheten vid det föregående besöket fann någon allvarlig brist i uppfyllandet av de villkor som gäller för verksamheten enligt en dom eller ett beslut eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken, och

3. skriftligen redovisa varje tillsynsbesök och lämna redovisningen till verksamhetsutövaren senast två månader efter besöket.

12 § En tillsynsmyndighet ska årligen följa upp och utvärdera sin tillsynsverksamhet.

² Senaste lydelse 2018:2004.

³ Senaste lydelse 2016:832.

13 §⁴ En tillsynsmyndighet ska underrätta Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet och länsstyrelsen om förhållanden som kan vara skäl för

1. ett förbud eller en återkallelse av tillstånd, dispens eller godkännande enligt 24 kap. 3 § miljöbalken, eller
2. en omprövning enligt 24 kap. 5 eller 7 § miljöbalken.

14 § En tillsynsmyndighet ska på begäran lämna den information som en tillsynsvägledande myndighet behöver för sin tillsynsvägledning.

15 § Tillsynsvägledande myndigheter på statlig central nivå får inom sitt vägledningsområde meddela föreskrifter om vilken information som en tillsynsmyndighet ska lämna enligt 14 § samt hur och när informationen ska lämnas.

16 § Om en tillsynsmyndighet uppmärksammar en omständighet som kan föranleda tillsynsåtgärder med stöd av miljöbalken men som omfattas av en annan myndighets ansvarsområde, ska tillsynsmyndigheten anmäla denna omständighet till den ansvariga myndigheten.

17 §⁵ Tillsynsmyndigheterna ska samordna tillsynen om det är ändamålsenligt och möjligt.

För att förebygga brott mot miljöbalken och för att effektivt hantera sådana brott, ska länsstyrelsen arbeta för samverkan mellan Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och de myndigheter som svarar för tillsyn enligt miljöbalken på lokal och regional nivå. Den lokala och regionala samverkan ska samordnas med myndigheternas samverkan på nationell nivå.

20 §⁶ Den myndighet som prövar om uppgiften att utöva tillsyn kan överlåtas, ska vid sin prövning ta hänsyn till

1. omfattningen av tillsynsobjektens miljöpåverkan,
2. den kommunala nämndens förutsättningar för att uppfylla kraven i 6–12 §§,
3. den kommunala nämndens förutsättningar för att utöva tillsyn över tillsynsobjektens hantering av kemiska produkter i den utsträckning sådan hantering förekommer,
4. kommunens interna ansvarsfördelning för drift av och tillsyn över kommunala verksamheter,
5. myndighetens egna förutsättningar för att fortsättningsvis kunna ge effektiv tillsynsvägledning i frågor som rör tillsynsobjekten,
6. möjligheten att inom ett län utöva en effektiv tillsyn, och
7. övriga frågor av betydelse för överlåtelse av tillsynsuppgiften.

När det gäller tillsyn över kommunala verksamheter får tillsynsuppgiften inte överlåtas om kommunen har en nämndorganisation som strider mot 6 kap. 7 § andra stycket kommunallagen (2017:725) eller om kommunens interna ansvarsfördelning för drift och tillsyn av andra organisatoriska skäl inte är lämplig med hänsyn till förutsättningarna för en effektiv tillsyn.

21 § En tillsynsmyndighet som har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn till en kommunal nämnd ska regelbundet följa upp och utvärdera tillsynen. Om

⁴ Senaste lydelse 2018:2115.

⁵ Senaste lydelse 2014:1243.

⁶ Senaste lydelse 2017:1050.

förutsättningarna för överlåtelse enligt 20 § inte längre finns, ska tillsynsmyndigheten återkalla överlåtelsen. En återkallelse får avse ett visst eller vissa tillsynsobjekt eller en typ av tillsynsobjekt.

2 kap. Fördelningen av tillsynsansvaret

1 §⁷ I detta kapitel fördelas statliga myndigheters och kommunala nämnders ansvar för tillsyn över att miljöbalken och bestämmelser meddelade med stöd av balken samt EU-förordningar följs. Den fördelningen gäller i den mån regeringen i det enskilda fallet inte har beslutat något annat.

När det hänvisas till ett eller flera kapitel i miljöbalken avses även bestämmelser som har meddelats med stöd av de kapitlen, om inte något annat anges i hänvisningarna.

2 § Om två eller flera myndigheter har tillsynsansvaret för ett tillsynsobjekt, får myndigheterna komma överens om hur ansvaret ska fördelas.

3 § Om det för ett visst tillsynsobjekt inte finns någon ansvarig tillsynsmyndighet, ska var och en av de myndigheter som anges i 3 kap. utöva tillsynen i de frågor som omfattas av respektive myndighets tillsynsvägledningsansvar.

4 §⁸ Försvarsinspektören för hälsa och miljö har ansvar för tillsynen i fråga om samtliga verksamheter och åtgärder inom Försvarmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt, utom den tillsyn som omfattas av Kemikalieinspektionens ansvar enligt 21 § första stycket 1.

6 §⁹ I 7–10 §§ fördelas ansvaret för tillsynen i fråga om

1. områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken,
2. skydd för djur- och växtarter enligt 8 kap. miljöbalken,
3. natur- och kulturmiljö enligt 12 kap. miljöbalken,
4. stängselgenombrott enligt 26 kap. 11 § miljöbalken,
5. rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem,
6. kommissionens förordning (EG) nr 865/2006 av den 4 maj 2006 om närmare föreskrifter för tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem,
7. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 511/2014 av den 16 april 2014 om åtgärder för användarnas efterlevnad i Nagoyaprotokollet om tillträde till och rimlig och rättvis fördelning av vinster från utnyttjande av genetiska resurser i unionen,
8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter, och
9. kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1866 av den 13 oktober 2015 om närmare föreskrifter för genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 511/2014 vad gäller registret över samlingar, övervakning av användarnas efterlevnad och bästa praxis.

⁷ Senaste lydelse 2018:56.

⁸ Senaste lydelse 2017:801.

⁹ Senaste lydelse 2018:1940.

19 §¹⁰ I 20–35 §§ fördelas ansvaret för tillsynen i fråga om

1. miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken,
2. föroreningskador och miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken,
3. vattenverksamheter enligt 11 kap. miljöbalken,
4. jordbruk och andra verksamheter enligt 12 kap. 10 § miljöbalken,
5. kemiska produkter, biotekniska organismer och varor enligt 14 kap. miljöbalken samt utrustning avsedd för hantering av växtskyddsmedel,
6. avfall och avfallsförebyggande åtgärder enligt 15 kap. miljöbalken,
7. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 av den 31 mars 2004 om tvätt- och rengöringsmedel,
8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021 av den 20 juni 2019 om långlivade organiska föroreningar,
9. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 av den 16 april 2014 om fluorerade växthusgaser och om upphävande av förordning (EG) nr 842/2006,
10. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall,
11. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG,
12. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006,
13. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet,
14. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG,
15. förordning (EG) nr 1223/2009,
16. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter,
17. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 649/2012 av den 4 juli 2012 om export och import av farliga kemikalier,
18. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 av den 20 november 2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG, och
19. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852 av den 17 maj 2017 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008.

33 § En tillsynsmyndighet som har ansvar för tillsynen i fråga om utsläppande på marknaden av kemiska produkter, biotekniska organismer eller varor, har också ansvar för tillsynen i fråga om införseln till Sverige och utförseln från Sverige av sådana produkter, organismer och varor.

Tillsynsmyndigheten ska i tillsynen samverka med Tullverket.

¹⁰ Senaste lydelse 2018:56.

35 §¹¹ En tillsynsmyndighet som har ansvar för tillsynen i fråga om kosmetiska produkter enligt förordning (EG) nr 1223/2009 eller i fråga om farliga ämnen enligt förordningen (2012:861) om farliga ämnen i elektrisk eller elektronisk utrustning ska inom sitt område fullgöra de uppgifter som anges i 1 kap. 5 § tredje stycket 1.

De uppgifter som anges i 1 kap. 5 § tredje stycket 2–6 ska fullgöras av

1. Kemikalieinspektionen i fråga om farliga ämnen i elektrisk eller elektronisk utrustning, och

2. Läkemedelsverket i fråga om kosmetiska produkter.

3 kap. Tillsynsvägledning och tillsynsstrategi

2 § Naturvårdsverket ska ge

1. tillsynsvägledning till kommunala nämnder och länsstyrelser, om inte annat följer av 3–15 §§, och

2. allmän tillsynsvägledning till tillsynsmyndigheter i frågor som avser tillämpningen av 26 och 30 kap. miljöbalken.

15 § I frågor om tillämpningen av bestämmelserna om genteknik i 13 kap. miljöbalken är tillsynsmyndigheten också tillsynsvägledande myndighet inom det område som motsvarar myndighetens tillsynsansvar.

Första stycket innebär inte någon inskränkning i de centrala och samordnande uppgifter för kontrollen av genetiskt modifierade organismer som Naturvårdsverket och Gentekniknämnden har enligt förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön.

17 §¹² Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen, Statens jordbruksverk, Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna ska ha planer för tillsynsvägledning. Planerna ska omfatta en period om tre år. Planerna ska ses över vid behov och minst en gång varje år.

Av planen ska framgå hur myndigheten har tagit hänsyn till tillsynsstrategin.

Tillsynsstrategi

19 § Naturvårdsverket ska i samverkan med centrala tillsynsvägledande myndigheter se till att det finns nationella mål för tillsynen enligt miljöbalken och en strategi för att uppnå de målen (nationell tillsynsstrategi).

20 § Varje nationell tillsynsstrategi ska omfatta en period om tre år. Den ska ses över vid behov och minst en gång varje år.

Redovisning till regeringen

21 § Naturvårdsverket ska senast den 15 april varje år lämna en redovisning till regeringen av hur tillsynen enligt miljöbalken kan utvecklas och förbättras. Redovisningen ska tas fram i samverkan med övriga tillsynsvägledande myndigheter och omfatta de brister i tillsynen som verket identifierat och en beskrivning av hur de kan åtgärdas.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2020.

¹¹ Senaste lydelse 2013:418.

¹² Senaste lydelse 2013:910.

2. Bestämmelserna i 3 kap. 19 § tillämpas första gången i fråga om en nationell tillsynsstrategi för åren 2022–2024.

SFS 2020:647

På regeringens vägnar

ISABELLA LÖVIN

Linnéa Klefbäck
(Miljödepartementet)